

สังคมต้องเท่าทัน การสื่อสาร

ดิจิทัล

การสื่อสารดิจิทัล : ความจำเป็นในศตวรรษที่ 21
ปัจจุบัน สังคมไทยคงปฏิเสธไม่ได้ว่า เทคโนโลยีการสื่อสารดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมในการแสดงออกของผู้คนในสังคม ดังเช่นกรณีการชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรเพื่อประชาธิปไตยฯ และกลุ่มนปภ. ซึ่งใช้เทคโนโลยีการสื่อสารดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูลข้อเท็จจริง และปรับเปลี่ยนทัศนคติ จนนำไปสู่การแบ่งฝ่ายแบ่งข้าง เช่น การส่งข้อมูลข่าวสารกันผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การฟังวิทยุผ่านโทรศัพท์มือถือ การถ่ายทอดสัญญาณวิดีโอถึงของทักษิณ ชินวัตรจากต่าง

ประเทศมาสู่ประเทศไทย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีผลจากการศึกษาวิจัยมากกว่า 2 ปี ในเรื่อง The 21st Century Workforce Commission (2546) ยืนยันว่า ทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ คือ การรู้เท่าทันการสื่อสารดิจิทัล **การสื่อสารดิจิทัล คืออะไร?**
การสื่อสารดิจิทัล คือ การใช้ศิลปะในการออกแบบและสร้างสารให้มีความน่าสนใจและน่าดูใจ โดยใช้สื่อร่วมสมัยอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งภาพ เสียง ข้อความ สื่อผสม และโดยเฉพาะสื่อดิจิทัล เพื่อให้การสื่อสารเกิดประสิทธิผล ทั้งนี้ การสื่อสารดิจิทัลยังรวมถึงการสร้างความคิดรวบยอด การผลิตสาร

การถ่ายทอดสาร และการรับสารของผู้รับสารด้วย **การสื่อสารดิจิทัล : ปลอดภัยเวลา พื้นที่ และจินตนาการ**
การสื่อสารดิจิทัล เป็นผลมาจากการบรรจบกันของ 2 เทคโนโลยี คือ เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม ส่งผลให้การสื่อสารแบบดั้งเดิมพัฒนาไปสู่การสื่อสารแบบดิจิทัล ซึ่งผู้บริโภคสามารถรับชมรายการโทรทัศน์ ฟังเพลงในโทรศัพท์มือถือได้ตลอดเวลา ผู้บริโภคสามารถค้นหาข้อมูล อ่านและส่งต่อข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็ว และรูปแบบของการสื่อสารจากเดิมที่ผู้รับสารเป็นฝ่ายตั้งรับเพียงฝ่ายเดียว ก็มีบทบาทเป็นผู้ส่งสาร

สารดิจิทัล และผู้รับสารขาดจริยธรรมคุณธรรม และขาดความรู้เท่าทันสื่อ ก็อาจส่งผลร้ายต่อตนเองและสังคม ดังเช่น การมีเว็บไซต์ลามกอนาจารจำนวนมาก กรณีเด็กติดเกมออนไลน์ กรณีการที่ผู้รับสารอาจแยกแยะไม่ออกระหว่างข้อเท็จจริงกับข่าวลือในสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น

นักสื่อสารดิจิทัลที่ดีต้องประกอบด้วย 5 จิต

รศ.ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ คณบดีคณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้กล่าวถึงการเป็นนักสื่อสารที่ดีในยุคสังคมดิจิทัลว่า ควรประกอบไปด้วยคุณลักษณะ 5 จิต เพื่อให้สังคมอุดมไปด้วยปัญญาและพลังแห่งความดีงาม ซึ่งมีดังนี้

1. จิตแห่งวิทยาการที่ต้องมีความรู้ความชำนาญในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ และต้องมีระบบคิดที่ดี พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดชีวิต
2. จิตแห่งการสังเคราะห์ ที่สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้จากหลากหลายสาขาวิชาได้ และอาจพัฒนาไปสู่ความรู้ใหม่ๆ ให้กับชีวิต วัฒนธรรม และสังคมไทย
3. จิตแห่งการสร้างสรรค์ ที่มีทั้งความคิดและพฤติกรรมในทางที่สร้างสรรค์ กล่าวคือจะคิดและทำสิ่งใหม่ๆ ที่แตกต่างหรือที่ดีกว่าให้แก่สังคม เพื่อ

รู้เท่าทันสื่อ โดย รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ นักวิชาการชื่อดัง ได้กล่าวถึงผู้บริโภคหรือผู้รับสารว่า ควรมีความคิดหลักเกี่ยวกับสื่อมวลชนศึกษา คือ

1. สื่อทุกชนิดเป็นสิ่งที่คนสร้างขึ้น สื่อไม่ใช่กระจกที่สะท้อนภาพความจริงของโลกตามที่เป็นจริง ตรงกันข้ามสื่อพยายามใช้เทคนิคทุกอย่าง มาทำให้ผลที่ออกมา ดูเป็นธรรมชาติหรือสมจริงมากที่สุด

2. สื่อทุกวันนี้ มีองค์การทางธุรกิจเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด ดังนั้น การผลิตเนื้อหา และรูปแบบของสื่อ จึงต้องทำกำไรสูงสุดให้แก่องค์กร โดยในสังคมทุนนิยมสื่อจะทำหน้าที่ตอกย้ำการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยและไร้สาระให้กับประชาชน โฆษณาสามารถสร้างภาพลวงตาให้สินค้าธรรมดาๆ กลายเป็นของวิเศษ และสามารถแก้ปัญหาของผู้บริโภคได้อย่างทันอกทันใจ

3. สื่อช่วยเสริมแรงให้กับค่านิยมทางสังคม เช่น ค่านิยมจากตะวันตก ให้กลายเป็นค่านิยมที่สังคมยอมรับว่าถูกต้อง ทุกวันนี้ทัศนคติของคนไทยต่อครอบครัว ต่อความสุขในชีวิต ต่อเพื่อนต่างเพศ ต่อวัฒนธรรมของชาติ ฯลฯ ล้วนเลียนแบบค่านิยมจากตะวันตก

4. สื่อในทางการเมือง โฆษณาสื่อสามารถ

แห่งความดีงาม ความถูกต้อง และความสงบสุขได้มากน้อยแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับความแข็งแกร่งทางด้านจิตใจของมนุษย์ที่จะมีศีลธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารเพื่อสร้างสรรค์สังคมในทางที่ถูกต้อง และการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลจะเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้และใช้ชีวิตของมนุษย์ สามารถวิเคราะห์และจัดการข้อมูลข้อเท็จจริง และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุมีผล ซึ่งจะช่วยนำพาชีวิตและสังคมไปสู่ความสำเร็จและความสุขในทุกด้าน

“...การสื่อสารดิจิทัล คือ การใช้ศิลปะในการออกแบบและสร้างสารให้มีความน่าสนใจและน่าดูใจ โดยใช้สื่อร่วมสมัยอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งภาพ เสียง ข้อความ สื่อผสม และโดยเฉพาะสื่อดิจิทัล เพื่อให้การสื่อสารเกิดประสิทธิผล...”

สามารถสื่อสารโต้ตอบกับสื่อมวลชน รัฐบาลหรือใครก็ได้ในสังคมผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ในด้านข้อมูลข่าวสาร ผู้บริโภคสามารถเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารได้ตามความต้องการ และตามความสนใจของตนเอง ข้อมูลข้อเท็จจริงใดที่ไม่เคยถูกเปิดเผยผ่านสื่อมวลชนแบบดั้งเดิม (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ) ก็สามารถรับรู้ได้จากสื่ออินเทอร์เน็ตโดยไม่มีข้อจำกัด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย และทันเหตุการณ์
อย่างไรก็ตาม ในยุคเทคโนโลยีการสื่อสารดิจิทัลและข้อมูลข่าวสาร หากผู้ใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร

สร้างสรรค์สังคมให้มีความสุข
4. จิตแห่งการนับถือ ที่ต้องมีทักษะในการครองตนที่ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตสำนึกและตระหนักในคุณค่าของความแตกต่าง ความหลากหลาย และมีความอดกลั่นอดทน
5. จิตแห่งคุณธรรม หมายถึง การอุทิศตนในการทำงาน การเป็นแบบอย่างของพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความกล้าหาญทางศีลธรรม และมีความมั่นคงต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ
ผู้บริโภคต้องรู้เท่าทันสื่อ
ส่วนผู้บริโภคหรือผู้รับสารนั้น ควรมีความ

สร้างภาพผู้นำประเทศให้ดูดีอยู่เสมอ ในเวลาเดียวกันก็สามารถทำให้บุคคลด้อยโอกาสดูน่าสงสาร
จิตที่ดีและการรู้เท่าทันสื่อ จะนำพาตนเองและสังคมไปสู่ความดีงาม ความถูกต้อง และความสงบสุข
ยุคแห่งเทคโนโลยีการสื่อสารดิจิทัลและข้อมูลข่าวสาร เป็นยุคแห่งความเจริญทางวัตถุและการช่วงชิงการกำหนดความคิด จิตวิญญาณของผู้คนในสังคม โดยผู้คนต่างพยายามใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารมาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูลข้อเท็จจริง ความคิด อุดมการณ์ทางการเมืองและสังคม
ดังนั้น สังคมจะดำรงอยู่ด้วยจิตวิญญาณ คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

จริง และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุมีผล ซึ่งจะช่วยนำพาชีวิตและสังคมไปสู่ความสำเร็จและความสุขในทุกด้าน
หมายเหตุ : คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เปิดรับสมัครนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการสื่อสารดิจิทัล รุ่นที่ 1 ตั้งแต่นี้เป็นต้นไปจนถึงวันที่ 11 พฤษภาคม 2552 สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร (053) 873-297 หรือ <http://www.infocomm.mju.ac.th>
อาจารย์ปณณพร ไพบูลย์วัฒนกิจ